

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenålma

Vår dato:

12.07.2019

Vår ref:

2019/8870

Deres dato:

Deres ref:

f0836fe7-7a5a-47a2-
8a73-2a2abe4c9340

Grong kommune

Postboks 162

7871 GRONG

Saksbehandler, innvalgstelefon

Inga Stamnes,

Omgjøring av vedtak og avslag på søknad om skadefelling av bjørn i deler av Namsskogan kommune

Viser til vedtak om skadefelling datert 08.07.2019 hvor Grong kommune i samarbeid med Namsskogan kommune ble gitt skadefellingstillatelse på en bjørn i sørvestlige deler av Namsskogan kommune. Fylkesmannen i Trøndelag trekker med dette skadefellingstillatelsen tilbake med umiddelbar virkning, og viser til punkt 14 i vedtaket der det opplyses om at Fylkesmannen i Trøndelag til enhver tid kan trekke tilbake skadefellingstillatelsen. Grong kommune v/fellingsleder Kyrre Helstad ble orientert om at Fylkesmannen trekker tilbake tillatelsen 10.07.2019 kl. 13:14. Bakgrunnen for at Fylkesmannen trekker tillatelsen tilbake er at DNA-analyse av hårprøve ble kjent for Fylkesmannen 10.07.19 og viser at det er en binne innenfor fellingsområdet. Denne binnan er ikke tidligere registrert og dette er derfor ny kunnskap for Fylkesmannen. Fylkesmannen har grunn til å tro at det er dette individet som er skadevolder for sauekadaver funnet i Strompdalen. Med bakgrunn i denne informasjonen må Fylkesmannen gjøre en ny vurdering av saken med tanke på at bestandsmålet for brunbjørn i region 6 ikke er oppnådd, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 3 og 4 bokstav f. Miljødirektoratets kvote for betinget skadefelling av gaupe og brunbjørn 2019/2020 datert 29.05.2019 legges også til grunn. Fylkesmannens vurdering er at et uttak av binne vil kunne påvirke bestanden negativt og begrense muligheten for å oppnå bestandsmålet. Slik saken står nå mener Fylkesmannen at dette bør tillegges større vekt enn den geografiske differensieringen, og at andre forebyggende tiltak derfor må prioriteres.

Fylkesmannen har etter en totalvurdering funnet det riktig å omgjøre vedtaket datert 08.07.2019, og avslår søknaden fra Grong kommune datert 07.07.2019 om skadefelling av bjørn i deler av Namsskogan kommune.

Bakgrunn

Grong kommune fikk 8. juli 2019 kl. 00:49 muntlig skadefellingstillatelse på en (1) bjørn som følge av ferske dokumenterte tap av sau til bjørn. Fellingstillatelsen ble gitt for de deler av Namsskogan kommune som ligger vest for E6 og sør for rett linje mellom Storfjellet og Brekkvasselv.

E-postadresse:
fmlpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse:
Strandveien 38, Steinkjer
Prinsens gt. 1, Trondheim

Telefon: 74 16 80 00
www.fylkesmannen.no/tl

Org.nr. 974 764 350

Kadaverfunnene ble gjort i Strompdalen og sør-øst for Råfjellet i Namsskogan kommune. Her er det dokumentert 16 sau og lam tatt av bjørn, alle funnet i tidsrommet 4. - 7. juli 2019, med første antatte skadedato 4. juli. Det ble også i 2018 påvist tap til bjørn i området. Kadaverfunnene og området definert i fellingstillatelsen ligger i sin helhet utenfor det vedtatte forvaltningsområdet for bjørn i region 6, som her avgrenses av E6.

I samme tidsrom som tapene av sau til bjørn foregikk i Strompdalen, pågikk en skadesituasjon med tap av sau til bjørn i området rundt Folmerfjellet, Grong kommune. Dette ligger om lag 12 km i luftlinje fra Strompdalen. Her er det dokumentert 12 sau og lam tatt av bjørn, alle funnet i tidsrommet 1.- 9. juli 2019, med antatt, men usikker skadedato fra 25. juni - 5. juli. Tirsdag 2. juli 2019 kl. 22:30 ble en binne med tre unger avbildet på viltkamera i området. Fylkesmannen anser at denne binna er skadevolder i Folmerfjellet.

Med bakgrunn i denne informasjonen anser Fylkesmannen det som sannsynlig at skadene i Strompdalen i Namsskogan er forårsaket av et annet individ enn skadene i Folmerfjellet. Tidligere erfaring viser at det oftest er hannbjørner som forårsaker tap utenfor forvaltningsområdet. Det at det kun ble observert spor fra ett individ ved kadavrene i Strompdalen forsterket denne mistanken. Fylkesmannen la denne kunnskapen, sammen med den pågående skadesituasjonen, tapshistorikken knyttet til bjørn i området, samt at området ligger utenfor forvaltningsområdet for bjørn til grunn når tillatelsen til skadefelling ble gitt den 08.07.19. Det ble både muntlig og skriftlig gitt vilkår om at binne og dens unger er unntatt fra tillatelsen.

I tilknytning til kadavrene i og rundt Strompdalen ble det funnet biologisk materiale som av SNO ble innsendt til prioritert DNA-analyse. Resultatene av disse analysene forelå onsdag 10. juli, og viser at det er en binne i området, og at dette et individ som tidligere ikke er registrert i Rovbase. Prøvene er offentliggjort på rovbases.no og individet er indentifisert som NT161. Fylkesmannen har grunn til å tro at det er dette individet som er skadevolder i Strompdalen, Namsskogan.

Forskrifter og betingelser knyttet til betinget skadefelling av bjørn

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Fylkesmannens vedtak i saken.

Naturmangfoldloven § 1 (formål): *«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»*

Naturmangfoldloven § 5 (forvaltningsmål for arter): *«Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av. Forvaltningsmålet etter første ledd gjelder ikke for fremmede organismer. Det genetiske mangfold innenfor domestiserte arter skal forvaltes slik at det bidrar til å sikre ressursgrunnlaget for fremtiden.»*

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere i vedtaket.

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene): *«Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...)*

a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer,

b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (...)

Vedtaket etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.»

Lov om naturmangfold § 67. (endring og omgjøring av tillatelser):

«Myndigheten etter denne loven kan oppheve eller endre vilkårene i en tillatelse gitt i medhold av loven, eller sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake hvis

a) det er nødvendig for å hindre uforutsette vesentlige skadevirkninger for naturmangfoldet

Tillatelse kan i alle tilfeller tilbakekalles eller endres når det er gått ti år etter at den ble gitt.

Myndigheten kan lempe på begrensninger og vilkår i en tillatelse dersom erfaring viser at det kan skje uten skadevirkninger av betydning for naturmangfoldet.

Ved avgjørelser etter første og annet ledd skal det tas hensyn til kostnadene en endring eller omgjøring vil medføre for tiltakshaveren og de fordeler og ulemper endring eller omgjøring for øvrig vil medføre.»

Roviltforskriften § 1 (formål): *«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike roviltarter.»*

Roviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

«I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn [...].»

Det vises videre til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011. I roviltforskriften § 4 f fremkommer det at det nasjonale bestandsmålet for bjørn i region 6 (Midt-Norge: Trøndelag og Møre- og Romsdal) er 3 årlige ynglinger av bjørn.

Betingende fellingstillatelser

Miljødirektoratet har i brev av 29. mai 2019 fattet vedtak om betinget skadefelling på bjørn etter en vurdering av bestandssituasjonen og den skade som bjørn påfører bufe og tamrein i enkelte roviltregioner. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77, jf. roviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, har direktoratet gitt fylkesmennene i region 6, 7 og 8 en kvote for betinget skadefelling på totalt 5 brunbjørner for 2019.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert roviltforvaltning. Etter naturmangfoldloven § 7 skal

prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Fylkesmannens vedtak baseres blant annet på kunnskap om bestandssituasjonen for bjørn. Vår kunnskap om dette er hentet fra det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt, driftet av Rovdata. Vi viser også til vurderinger gjort av Miljødirektoratet i vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn, jf. brev datert 29. mai 2019, der direktoratet konstaterer i sine vurderinger at bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for regionene 6-8.

Bestanden av brunbjørn i Norge blir primært overvåka ved analyse av DNA fra innsamlet ekskrement og hår. De analyserte DNA-prøvene gjør det mulig å fastslå hvor mange brunbjørner som minimum har vært innom Norge i løpet av ett år, hvor de har oppholdt seg og hvilken fordeling det er mellom hanner og binner. Bestandsmålet er gitt i tallet på årlige ynglinger. Norsk institutt for naturforskning (NINA) estimerer i rapport 1658 - 2019 at det i 2018 ble født 7.7 bjørnekull i Norge. Av disse beregnes det at 1,9 kull er født i region 6 i 2018, noe som er en liten nedgang fra 2017, og som ligger under bestandsmålet om 3 ynglinger av bjørn for regionen. Bestandsrapportene fra perioden 2010-2018 tyder på at bjørnebestanden i region 6 er forholdsvis stabil. Det ble registrert 32 individer av bjørn i regionen i 2018, hvorav 20 hanndyr og 12 binner. Dette er ett dyr mer enn i 2017. Legger vi DNA-dataene fra de foregående år til grunn, ser vi at binneandelen over flere år har vært svakt økende (2018: 37 % 2017: 39 % 2016: 38 %, 2015: 42 %, 2014: 37 %, 2013: 34 %, 2012: 31 %, 2011: 31 %, 2010: 30 % og 2009: 30 %). Ut fra denne informasjonen kan vi forvente at binneandelen i bestanden i 2019 er ca. 40 % (1,5 ganger så mange hanndyr som binner) som er fastsatt som måltall i rovviltforliket.

På bakgrunn av disse opplysningene anser Fylkesmannen i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8, er tilstrekkelig ivaretatt. Førre-var-prinsippet kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor av førre-var-prinsippet jf. § 9 kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Kjent avgang av brunbjørn i region 6 i 2018 var totalt 10 bjørner (hvorav 1 voksen og 1 unge var binner). Dette var første gang på en 6-årsperiode at det ble felt en voksen bjørnebinne, noe som anses å kunne ha direkte effekt på bestandsutviklingen. Så langt i år er det i region 6 registrert to (2) døde bjørner i Rovbase (rovbase.no). En hannbjørn ble i Meråker 18. april felt på ekstraordinært uttak vedtatt av Miljødirektoratet. En hannbjørn ble i Snåsa 24. juni felt på skadefelling gitt av Fylkesmannen. I tillegg er det felt en hann på skadefelling i Evenes, region 7. Gjenværende betinget skadefellingskvote for region 6, 7 og 8 er følgelig tre (3) dyr.

Miljørettslige prinsipper

Fylkesmannen har ikke gjort noen nærmere vurdering av de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens kapittel II, eller vurdert bestandsmessige konsekvenser av et eventuelt uttak av bjørn i denne saken. Dette da det her treffes vedtak om omgjøring fra tillatelse til avslag på søknad om skadefelling av bjørn, med bakgrunn i rovviltforskriften § 9. Det forventes ikke at dette avslaget vil ha noen negativ påvirkning på naturmangfoldet.

Omgjøring av vedtak om skadefelling

Vi viser til vurderinger gjort av Miljødirektoratet i vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn, jf. brev datert 29. mai 2019 der direktoratet konstaterer i sine vurderinger at bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for regionene 6-8. Det forutsettes også at det i

størst mulig grad unngås å felle binner. Vi viser også til Miljødirektoratets vurderinger i avslag på søknad om felling av binne med unger i Grong, Høylandet og Namsskogan datert 08.07.2019 der det står: *«Hunndyr er den mest begrensende faktoren for bestanders tilvekstpotensiale. Dette er særlig viktig å ta hensyn til i forvaltning av brunbjørn hvor den norske bestanden er langt under fastsatt bestandsmål og hvor det er et ønske om at bestanden skal øke mot bestandsmålet. Uttak av binner påvirker både nåværende og fremtidig bestandstall og størst reduserende effekt kan forventes ved uttak av voksne binner i reproduktiv alder.»*

Vi viser til følgende forutsetning gitt i vedtaket om skadefelling på bjørn i deler av Namsskogan kommune: *«14. Fylkesmannen i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.»*

Naturmangfoldloven § 67 bokstav a) gir adgang til omgjøring av vedtak for å unngå vesentlige skadevirkninger på naturmangfoldet som ikke ble forutsett da tillatelsen ble gitt. Binner er særlig viktige med tanke på å oppnå bestandsmålet. Skadefellingstillatelsen (datert 08.07.2019) ble i utgangspunktet gitt med grunnlag i at det normalt er hannbjørner som forvolder skader utenfor forvaltningsområdet. Sett i lys av nye opplysninger i saken der det ble påvist ei binne som skadevolder via DNA-funn velger Fylkesmannen å trekke tilbake gitt fellingstillatelse, datert 08.07.2019, for å gjøre en ny vurdering av saken.

Fylkesmannens vurdering

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. rovviltforskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen for region 6. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Det slippes ca. 1200 sau/lam i det aktuelle beiteområdet i Namsskogan og et betydelig antall sau/lam i tilgrensende beiteområder. Det gjør at området vurderes som et viktig beiteområde. Det er en (1) beitebruker i beiteområdet, og alt tap av sau til bjørn har vært i denne besetningen. Dette er en besetning som har hatt betydelig tap til bjørn også i tidligere beitesesonger. Frem til nå er det påvist 16 sau og lam skadd/drept av bjørn i denne besetningen i Namsskogan kommune. Skadesituasjonen har vært pågående siden første kadaverfunn den 04. juli 2019.

Roviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som forvaltningsområder for bl.a. bjørn skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det nasjonale bestandsmålet for bjørn er ikke nådd hverken nasjonalt eller i region 6, noe som medfører at terskelen for å innvilge søknader om skadefellingstillatelse på bjørn innenfor forvaltningsområdet er svært høy.

Området hvor kadaverfunnene er gjort befinner seg utenfor det definerte forvaltningsområdet for bjørn i region 6, og terskelen for iverksetting av skadefelling på bjørn skal dermed være lavere i disse områdene. Når vedtaket ble gitt mente vi at det var riktig å gi skadefellingstillatelse på bakgrunn av at det trolig var hannbjørn som forårsaket skadene i området. Uttak av hannbjørner menes å ha mindre effekt på bestandsmålene enn uttak av binner. Nye opplysninger viser at en binne er antatt som skadevolder på minst to av kadavrene. Drapsmønster på de resterende kadavrene viser at det

sannsynligvis er samme bjørn har forvoldt alle skadene i og rundt Strompdalen. Enhver binne er viktig for å kunne oppnå bestandsmålet både regionalt og nasjonalt. Felling av binne vil etter Fylkesmannens vurdering i nåværende situasjonen ikke være forenlig med en forvaltning som skal legge til rette for vekst i bjørnebestanden for å nå bestandsmålet.

Vedtak om skadefelling blir fattet med hjemmel naturmangfoldloven § 18 første ledd b. Et vedtak etter denne paragrafens første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse, og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Fylkesmannen mener det i denne saken er hensiktsmessig at andre forebyggende tiltak bør utprøves.

Vi viser også til at Rovviltnemnda i region 6 i sitt brev 28.5.2019 om *forslag til kvote for betinget skadefelling og lisensfelling av bjørn 2019*. Der ber nemnda om at binne med unge(r) samt hennes unger (uansett alder) er unntatt fra fellingstillatelse. Av nemndas vurdering fremgår følgende; *"Det er viktig for måloppnåelse til region 6, at en styrer fellingene av bjørn til områder der sannsynlighet for å felle binne er lav. Enhver binne er av stor betydning for å nå bestandsmålet for bjørn i regionen, og også for å få opp andelen binner i bestanden. Det må derfor ikke åpnes for lisensfelling innenfor forvaltningsområdet, ei heller tillates felling av binne eller hennes unger dersom slike skulle opptre i de områdene der det blir åpnet for lisensfelling. De tiltak som kan settes inn for å hindre at binne skytes, skal være iverksatt."*

Fylkesmannen mener at enhver binne er av så stor forvaltningsmessig verdi for å kunne nå/nærme seg bestandsmålet for bjørn regionen at dette vekter høyere enn ulempene for beitebrukerne i området. Hva angår muligheten for å gjennomføre andre forebyggende tiltak, vurderer Fylkesmannen at dette nå kan være hensiktsmessig. Det er innvilget midler til intensivt kortvarig tilsyn i forbindelse med skadesituasjonen. Det at skadene har oppstått relativt tidlig i beitesesongen gjør at et forebyggende tiltak som tidlig nedsanking i nåværende tidspunkt ikke er aktuelt. Torsdag 11. juli 2019 gjennomførte Fylkesmannen et møte med berørte kommuner og beitebrukere i området der situasjonen og mulige tiltak ble diskutert.

Fylkesmannens konklusjon

Etter en grundig vurdering av saken har Fylkesmannen funnet grunnlag for å omgjøre sitt vedtak om skadefelling på en (1) bjørn i deler av Namsskogan kommune, og avslå søknaden til Grong kommune datert 08.08.2019. Vi vurderer det slik at skadefelling på nåværende tidspunkt ikke er et aktuelt tiltak. Felling av binne vil etter Fylkesmannens vurdering i nåværende situasjonen ikke være forenlig med en forvaltning som skal legge til rette for vekst i brunbjørnbestanden for å nå bestandsmålet. I nåværende situasjon må hensynet til effekten slikt uttak har på bjørnebestanden tillegges større vekt enn den geografiske differensieringen.

Fylkesmannens vedtak:

Ut fra vurderingene ovenfor, vedtak om betingede tillatelser fra Miljødirektoratet av 1. juni og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b), § 67 bokstav a og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 6, omgjør Fylkesmannen sitt vedtak (datert 08.07.2019) og avslår Grong kommunes søknad om skadefelling av en bjørn i deler av Namsskogan kommune.

Klagerett og andre saksopplysninger

Dette vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages innen 3 uker etter at avgjørelsen er mottatt/gjort tilgjengelig på www.miljovedtak.no. En eventuell klage rettes til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen. Klagen skal nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med hilsen

Gry Tvedten Aune (e.f.)
Seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Inga Stamnes
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Namsskogan kommune	Kommunehuset	7890	NAMSSKOGAN
Brit-Agnes Buvarp v/Grong kommune			
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM